

ЗАГРОЗИ ТА ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Н. В. Чаленко, к.е.н., доцент
М. В. Черняховська, студентка
Київський національний університет технологій та дизайну

Сучасне економічне становище України характеризується зниженням обсягів виробництва, збитковістю більшості стратегічно важливих підприємств, глибокою структурною деформацією вітчизняного виробництва. Тому сьогодні необхідно приділяти значну увагу питанням, пов'язаним з інвестиційною безпекою, способами і методами активізації інвестування, вивченням умов створення сприятливого інвестиційного клімату, залучення інвестицій та їх ефективним використанням на усіх рівнях: держави, галузі, регіону, підприємства.

Інвестиції – це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої утворюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

Держава повинна сприяти формуванню привабливого інвестиційного клімату та гарантувати інвесторам недоторканність їх капіталу і можливість його повернення з відповідним доходом. На сьогодні інвестиційний клімат знаходиться в непривабливому становищі. Це пов'язано з політичною нестабільністю, недосконалістю законодавчої влади.

Інвестиційна безпека держави є важливою складовою системи економічної безпеки на макrorівні. Під економічною безпекою ми розуміємо такий стан економічної системи, який характеризується збалансованістю і стійкістю до негативного впливу будь-яких загроз, здатністю забезпечувати на основі власних економічних інтересів свій стійкий і ефективний розвиток.

Інвестиційна безпека держави – рівень співвідношення між величиною інвестицій країни за кордон та отриманими інвестиціями, що задовольняє потреби внутрішньої економіки та підтримує позитивний платіжний баланс держави.

Таким чином, мета системи забезпечення інвестиційної безпеки полягає в тому, щоб створювати і підтримувати такі умови, які не дозволяли б інвестиційному комплексу держави виходити зі стану, що гарантує його (інвестиційного комплексу) нормальне функціонування і розвиток.

Проблеми забезпечення інвестиційної безпеки можна розділити на три блоки:

- проблеми інвестиційної діяльності, що характеризуються самою можливістю і спрямованістю інвестиційних процесів і пов'язані з такими поняттями, як інвестиційний клімат та інвестиційний потенціал;

- проблеми інвестиційної сфери, що включають питання динаміки інвестиційної діяльності різних рівнів, балансу інтересів різних суб'єктів інвестиційної безпеки, керованість інвестиційних процесів тощо;

- проблеми реалізації інвестицій, тобто захист прав суб'єктів інвестиційної сфери, криміналізація інвестиційної сфери, корупційна складова, недобросовісна конкуренція в інвестиційній сфері і т.д.

Забезпечення інвестиційної безпеки досягається цілеспрямованою діяльністю держави, підприємств, населення. З боку держави забезпечення інвестиційної безпеки передбачає проведення комплексу заходів політичного, технологічного, фінансового та соціально-економічного характеру.

Основними загрозами інвестиційній безпеці держави є:

- відсутність інвестиційної стратегії;
- високі інвестиційні ризики;
- політична нестабільність;
- недосконала законодавчо-нормативна база;
- зменшення частки прибутку у джерелах фінансування інвестицій;
- обмеженість доступних фінансових коштів;
- загострення платіжної та бюджетної кризи;
- відсутність ефективних механізмів трансформації заощаджень населення в інвестиції;
- відсутність кваліфікованої підготовки фахівців;

- відсутність дієвої системи страхування іноземних інвестицій.

Важливим джерелом капітальних вкладень має бути цілеспрямоване інвестиційне використання коштів від приватизації державного майна. Основними напрямками активізації інвестиційного процесу через приватизацію мають бути:

- удосконалення законодавства про власність та земельного законодавства з метою регулювання прав власності та повноважень землекористування, а також прав власності на інші об'єкти іпотеки;

- прискорення приватизації малих, середніх та великих підприємств і об'єктів незавершеного будівництва;

- активізація інвестиційної діяльності населення та фінансових посередників;

- вдосконалення ринку нерухомості;

- постприватизаційна підтримка роздержавлених підприємств.

Для підвищення інвестиційної безпеки держави необхідно усунути правові невизначеності; всіляко домагатися: розмежування повноважень державних органів у сфері приватизації, забезпечення прозорості та чіткої процедури приватизації інвестиційно-привабливих об'єктів, підвищення обґрунтованості оцінки майнових комплексів на основі застосування досконалих методичних документів, поліпшення якості ріелторських послуг, введення спрощеного порядку видачі архітектурно-планувальних завдань та технічних умов на проектування будівництва, нормативного встановлення стислих термінів їх видачі; введення інституту гарантій регіональної влади та органи соціального забезпечення для отримання іпотечних кредитів під будівництво житла для малозабезпечених громадян, скорочення термінів прийняття рішень про інвестування завдяки спрощенню організаційних процедур, поліпшення інформаційного забезпечення інвестиційних проектів, розробити і реалізувати довгострокову стратегію розвитку інвестиційного потенціалу нашої держави.